

I. Erdei vágások, útszegélyek

32 p/

a) Nevezd meg a képen látható növényfajokat! (6)

		
1.	2.	3.
		
4.	5.	6.

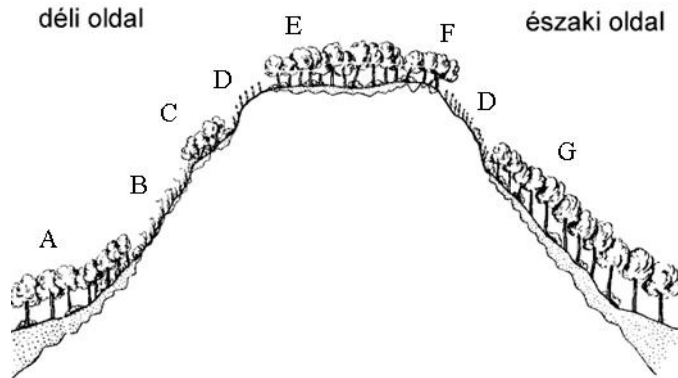
b) Párosítsd a fajokat a rájuk jellemző leírással! Válaszodat (a sorszámot) a rubrikába írd! (26)

a	Bükkösök, szurdokerdők szegélyein szórványosan előforduló hegyvidéki cserje. 2 méterre is megnő.	
b	Melegebb fekvésű erdőszegélyek, tölgyes tisztás foltok dekoratív vadvirága.	
c	A dél-dunántúli nedves erdők tisztásainak, magas kórós társulásainak jellemző, ritka védett vadvirága.	
d	Május végétől kora őszig virágzik. Vékony, sűrűn elágazó hajtásrendszerű növény.	
e	Magasan fekvő erdők nyiladékain találkozhatunk vele. Cserjeméretű évelő, lágyszárú növény.	
f	Lomblevelei keskenyek, sásszerűek.	
g	Szára fás, lomblevelei többszörösen páratlanul szárnyasan összetettek.	
h	Mészkerülő erdőkben, vágásokban néha tömegesen jelenik meg. Az Alföldön ritka, domb- és hegyvidéken gyakoribb.	
i	Gyökere erős, karószzerű, lomblevelei ép szélűek, nagyok, puhák, ovális-tojásdad alakúak, lemezük fokozatosan keskenyednek a levélnyel irányába.	
j	Az egyes levélkéi oválisak, hegyesek, a szélükön kétszeresen fűrészeltek.	
k	Erőtéljes növekedésű, évelő növény, csavarodó hajtásrendszere akár a 1,5-2 métert is elérheti.	
l	Pártája öttagú, harang alakú, szíromlevelei 20-25 mm hosszúak, hegyesek. Színük, ibolyás, kék, ritkán fehér.	
m	Kétlaki. A virágok aprók, 4-5 mm-esek, a termős virágok pártája fehér, a porzós virágok színe sárgásba hajló.	
n	Virágai egyesével a lomblevelek hónaljában fejlődnek. A szirmok összenőttek, harangszerűek, színük sárgásbarnás-ibolyásba hajló. Termése bogó, éretten fekete, fényes.	
o	Szára vastag, erős, míg a kétoldalt rajta húzóódó lapos kiszélesedések, a „szárnyak” különlegessé teszik.	
p	Szára legfeljebb alul ágazik el és csak felül szórós. Szálas-lándzsás levelei 1-3 cm szélesek, hosszuk elérheti a 12 cm-t.	
q	Virágzata széteső, laza, az egyes virágok hosszú, vékony kocsányok végén himbálóznak.	
r	Lepellevelei nagyok, elérhetik a 10 centimétert is, tövükön összenőttek, élénksárga színűek.	
s	Lomblevelei szárnyasan összetettek, hatalmas, 5-8 cm hosszú és 3-5 cm széles levélkeparból állnak.	
t	A virágok illatosak, forgó virágzatot alkotnak, az egy-egy tőkocsány végén álló forgó akár 10 egymást követően nyíló virágból is állhat.	
u	Sok-sok virágból álló könnyed fűrtjei a legkisebb légmozgásra is sejtelmesen mozognak. Védett növény.	
v	Az egész növény mérgező alkaloidokat, főként atropint tartalmaz: fokozza a szívritmust, a légzésszámot és pupillatágító hatása is van.	
w	Virágai pillangósak, nagyok, világos vagy sötét rózsaszínűek, hosszú kocsányon ülő, magasra kiemelkedő virágzatban állnak.	
x	Sötét ibolyásvörös virágai hosszú fűrtökben, júniustól augusztus végéig nyílnak.	
y	Termése tok. Hegyi réteken, erdőszegélyeken az egész országban előfordul.	
z	Latin nevében fellelhető „bella donna” kifejezés szép asszonyt jelent, amelynek eredete, hogy a középkori női szépségideál tágra nyílt szemmel, nagy sötét szembogárral járkált, és ezt a növényből nyert főzettel érték el.	

1. Hol található hazánkban fonolit? (4) (táj+helyek)

2. Milyen típusú kőzet a fonolit, mikor és hogyan keletkezett? (4)

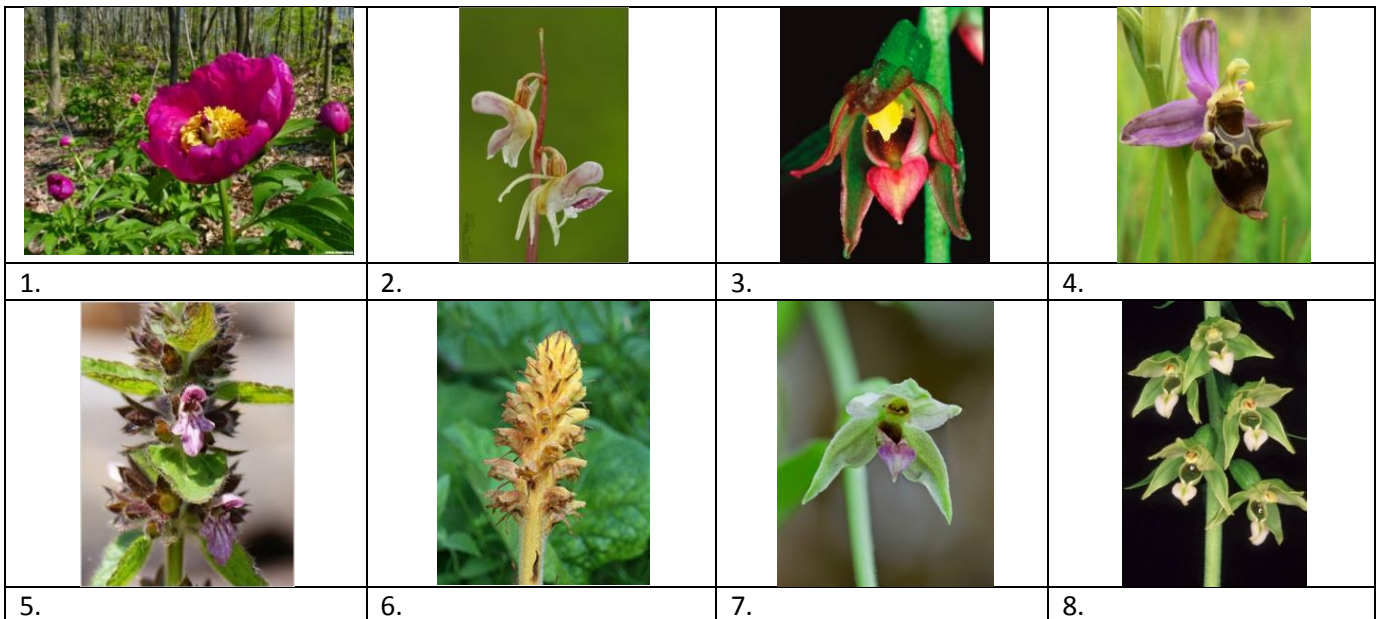
3. Az ábrán egy idealizált középhegység társulásait láthatod. Vesd össze a cikkben leírtakkal, és azonosítsd, melyik betű melyik társulást jelölheti! *(Kis segítség: A D jelű nem szerepel a szövegben.)*(6)

A	
B	
C	
D	SZIKLAGYEP
E	
F	
G	

4. Egy jellegzetes társulást nem jelöl az ábra, ez szűk, meredek falú völgyekben jelenik meg. Melyik ez a társulás, milyen a jellegzetes mikroklímája és mik a különleges növényei? (3)

5. Nevezd meg az alábbi, Mecsekben élő növényfajokat! (8)

6. Nevez meg 3 itt élő ízeltlábút! (3)

Forrás: TermészetBúvár 2017/4. szám

Leadási határidő: 2017. november 10.

Természettudományi Tanári, Keszleri tanárnő

NEVEDET, OSZTÁLYODAT NE FELEJTSD EL FELÍRNI!

Összesen: 60 pont/